

osramotoval; vse naj nas veže bratovska, edina ljubezen. — Učitelji, kateri pa mislijo, da jim ni treba se od drugih kaj učiti, kažejo ravno s tem, da so nevedni in svojeglavni, ker nočejo verjeti, da se vsak učitelj pri drugem more kaj učiti, in ako družega ne, vsaj to, da vé, kako se ne sme podučevati. „Poberite kosce, kateri so ostali, da konca ne vzamejo“, je rekel nebeški učitelj svojim učencem. Pobirajmo toraj tudi mi skerbno vsako drobtinico, in pazimo na vse, kar nam količkaj pomaga, da bolje napredujemo in se izobražujemo, ter spolnujemo pregovor, ki pravi: „Zerno do zerna pogača, kamen na kamen palača.“

Fr. Gerbic.

Šolske postave za učitelje.

1. Pripravi se, preden greš učiti!
2. Pridi o pravem času v šolo!
3. Prijazno sprejemaj otroke!
4. Z Bogom začni vsaki nauk!
5. Ravnaj se na tanko po učilnem načertu in po redu učenja!
6. Živi ves v svojem poklicu!
7. Daj otrokom vedno dosti opraviti!
8. Bodi vedno poterpežljiv in prizanašljiv, kadar kaznuješ!
9. Nikoli ne spregovori kake nespodobne besedice!
10. Ako zapaziš kje kaj napčnega, stori tako, kakor modri vertnar!
11. Ves svoj poduk namerjaj na omiko duha in serca!
12. Uči naj pred to, kar je naj bolj potrebno!
13. Delaj tudi sam vse tako in to, kar hočeš, da bi mladina storila!

(N.)

Koliko računskih načinov naj se pri začetnem nauku o računanju ali rajtanju razločuje in vadi.

(Dalje in konec.)

Kakor hitro smo pa tako daleč prišli, da pismeno rajtamo, je potrebno (da si pri izrajtanji nalog o deljenji in zapopadenji skoraj povsod le eno teh poti izvolimo), da naloge o deljenji in zapopadenji le po enem pravilu izrajtamo. Če pa

pri pismenem razštevanji le enega teh opravil rabimo, ktereга iz med teh dveh si bomo izbrali? Brez dvombe bomo rabili deljenje, posebno če premislimo, da se v vsakdanjem življenji deljenje večkrat rabi, kot zapopadenje. — Izvzete so le takošne naloge o deljenji in zapopadenji, pri katerih je odgovor enocifern, in pri katerih se po zapopadenji lože izrajta, in je z njimi tako ravnati, da si pri deljenji z zapopadenjem pomagamo, sicer pa zapopadenje rabimo, kadar se išče število v številu. — Ako pa izrajtujemo naloge o zapopadenji po deljenji, jih popred spremenimo v razštevanske naloge.

Ako se, postavim, praša, kolikrat je 6 v 132, bo učenec govoril ali si mislil: Da zvem, kolikrat je 6 v 132, poiščem 6. del od 132. Ako pa se, p. praša, koliko sežnjev je 132 čevljev, — bomo menda rekli: Ker je 1 seženj 6 čevljev, bo tudi 132 čevljev toliko sežnjev, kolikrat je 6 v 132; kolikrat da je 6 v 132, pa zvem, če iščem 6. del od 132.

Da je pa odgovor resničen, ako se to dvoje opravil, namreč deljenje in zapopadenje, premeni, se otroci kmali zavedó, ker so se že davno prepričali, da se ravno tisti odgovor dobi, bodi si pri deljenji ali zapopadenji. — Od tega še nekaj izgledov: Kolikrat je 12 v 96? — Po zapopadenji tu spoznamo, da je prvo v drugem 8 krat zapopadeno. Če tedaj prašamo zakaj je 12. del od 96 tudi 8, si bomo odgovorili: Ker je 12 v 96 8 krat zapopadeno, tudi iz 96 lahko naredimo 8 števil, ktero sleherno 12 znese. 12. del od 12 je 1, in ker je sleherni del od vsakih 12 po 1., je tudi 12. del od 8 krat 12 ali 96 8 krat 1, to je 8.

Še bolj pripravna pa je ta le pot: Ker je 12 v 96 8 krat, tudi iz 96 lahko naredimo 8 krat 12. Iz množenja pa vemo, da je 8 krat 12 toliko, kakor 12 krat 8. Tedaj tudi iz 96 12 krat 8 lahko naredimo t. j. 96 lahko razdelimo v 12 takošnih delov, katerih sleherni je 8; tedaj je 12. del od 96 tudi 8.

Zdaj hočemo pa še nasprotno ravnanje prevdariti: P. koliko je 4. del od 392? — Po razštevanji smo zvedili da 4. del od 392 je 98, tedaj se prašajmo, zakaj je 4 v 392 98 zapopadeno. Ker je 4. del od 392 tudi 98, se more 392 v 4 krat 98 razdeliti; 4 krat 98 je pa ravno toliko, kolikor 98 po 4. Tedaj se more 392 tudi v 98 krat po 4 razložiti; iz tega pa se vidi, da je 4 v 392 tudi 98 krat zapopadeno.

Iz vsega tega, kar smo zdaj od različnih računskih opravil govorili, se vidi, kako potrebno je, da v začetnih šolah, precej že pri naj manjših številih, razločujemo šestero računskih opravil.

Od kar se je mehanično računanje iz šol odpravilo, in od kar se zraven pismenega računanja tudi iz glave rajta, vadimo učence, da si povsod naravnih potov iščejo, kakor si jih vóli prosta pamet; umetniško pa jih učimo še le ta čas, kadar pismeno rajtajo, ako tako pri večjih številih hitreje in lože pridejo do namena. Namen vsega računanja je gotovo ta, da znamo to rabiti, kar smo se naučili. Za praktično izurjenje moramo tedaj v ljudskih šolah naj bolj skrbeti. Zato je posebno koristno, da 6 računskih opravil razločujemo in tečno rabimo.

Postlovenil —k., učitelj.

T e č n o u č i l o .

Kazavni poduk.

H l e v .

Snova. Jasli, gare, korito, koš, gnojne vile, gnojne nosilnice, gnoj, gnojnica. Kolarnica, voz, oje, vaga, os, kolesa, sora, ročica, lestvica, koš, žerd, zavornica, cokla, sani. Ujzda, berzda, komat, stranice, žili, vajet (vojka), sedlo, pas, podprog, stremen, ostroga, bič. Jarem, jarmovka.

Učba. V hlevu je živina, in je iz jasel. Gare so nad jaselmi, na nje se živini klaja daje; zakaj? Iz korita ali zleba zoblje konj oves. — V košu se kaj v hlev prinaša. — Z gnojnimi vilami se gnoj kida. — Na gnojnih nosilnicah se gnoj nosi na dvor. — Gnojnica je od gnoja voda, ktera naj bolje gnoji; škoda je je tedaj, ako nekoristno odteka in se zapravlja. — V kolarnici so kola in druga vozna oprava. — Vózovi deli so: oje, vaga, sora, lestvice, podosi, na katerih kolesa tekó, ki so z lunki in zapori zataknjene. Kolesni temelj je pesto, iz kterega dvanajst preček molí; okoli teh je platišče, ki je iz šest plati sestavljeno in s šino okovano. Včasí se tudi koš dene na voz; čemu? Z žerdjo se na vozu poveže senó, snopovje, stelja i. t. d. Z zavornico se kolo zavira, kjer hudo navdol gre. — Cokla se podloži pod zaverto kolo; zakaj? —